

Handläggare
Oliver Karlöf
Telefon: 08-508 27 659

Till
Idrottsnämnden

Samråd - Uppdatering av åtgärdsprogrammet för havsmiljön

Svar på remiss från kommunstyrelsen (KS 2020/1665)

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Marina Högländ
Idrottsdirektör

Robert Sköld
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat till idrottsnämnden att yttra sig över Havs- och vattenmyndighetens uppdatering av åtgärdsprogrammet för havsmiljön. Åtgärdsprogrammet är ett brett instrument som berör många olika kunskapsområden. Idrottsförvaltningens synpunkter och förslag handlar bland annat om fritidsbåtstrafikens påverkan på fisksamhällen samt ett eventuellt införande av propellerförbud i fredningsområden för fisk.

Idrottsförvaltningen föreslår också att lokala aktörer som utför exempelvis fisketillsyn ska kunna nyttjas för att samla in marint skräp, främst fiskeredskap.

När det gäller farliga ämnen i vattnet skulle förvaltningen vilja se en möjlighet för småbåtshamnar och andra aktörer att kunna erhålla en miljöbonus för insatser som minskar användandet av båtbottnfärger. Därutöver lämnas önskemål om en utredning av metoder för skrämning av säl/skarv i fredningsområden för att skydda områdena under lektiden. Likaså är en tidigareläggning av fredningstiden, från första april till första mars, önskvärd eftersom klimatförändringar i

allt större utsträckning kommer innebära isfria och varmare lekplatser.

Bakgrund

Havs- och vattenmyndigheten är en nationell förvaltningsmyndighet på miljöområdet som genomför en sammanhållen havs- och vattenpolitik på regeringens uppdrag. Myndigheten arbetar för frågor om bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurser genom att verka i samarbete med andra aktörer i samhället i Sverige, EU och globalt.

Ärendet

Ett av målen i Havs- och vattenmyndighetens verksamhetsstrategi för 2021-2023 är ett hav i balans samt levande kust och skärgård. Med det menas att Västerhavet och Östersjön ska ha en god miljöstatus och en långsiktigt hållbar produktionsförmåga samtidigt som den biologiska mångfalden ska bevaras och skyddas. Svenska och internationella utsläpp av näringsämnen till haven ska minska. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden.

Åtgärdsprogrammet riktar sig till myndigheter och kommuner och är den sista delen i den marina strategin enligt havsmiljöförordningen. Det bygger på den inledande bedömningen av miljötillståndet i svensk havsmiljö samt genomförd kostnads- och nyttoanalys. Bedömningen av miljötillståndet bygger i sin tur på riktade analyser och forskningsinsatser samt miljöövervakningsprogram enligt myndighetens förvaltningscykel för havsmiljön.

Åtgärdsprogrammet ska ange vilka åtgärder som behövs för att miljö kvalitetsnormerna enligt havsmiljöföreskrifterna (HVMFS 2012:18) ska kunna följas för att på sikt uppnå god miljöstatus i Sveriges havsområden. När en miljö kvalitetsnorm inte följs behövs ett helhetsperspektiv som omfattar vad myndigheter och kommuner behöver göra och som besvarar ett antal frågor om källorna till påverkan. Det ska även omfatta konsekvenser för miljön och samhället samt hur bördan att minska påverkan ska fördelas mellan olika aktörer, samt källor och styrmedel.

I förslaget till det uppdaterade åtgärdsprogrammet som nu remitterats, finns de åtgärder som enligt Havs- och vattenmyndigheten behövs för att miljö kvalitetsnormerna enligt havsmiljöföreskrifterna (HVMFS 2012:18) ska kunna följas för att på sikt uppnå god miljöstatus i de svenska delarna av Nordsjön och Östersjön. Där anges

också vilka myndigheter åtgärderna riktar sig till och vilka resultat som förväntas om åtgärderna genomförs.

I det uppdaterade åtgärdsprogrammet ingår förslag på nya åtgärder, förslag på modifieringar av åtgärder som beslutades 2015 och åtgärder som beslutades 2015 som behöver fortsätta. Programmet ska genomföras under perioden 2022-2027.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen har remitterat till idrottsnämnden att yttra sig över Havs- och vattenmyndighetens uppdatering av åtgärdsprogrammet för havsmiljön senast 2021-03-16. Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms stadshus AB. Inom idrottsförvaltningen har ärendet beretts av avdelningen för idrottsverksamhet – idrott utomhus.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Idrottsförvaltningen är överlag mycket positiv till det uppdaterade åtgärdsprogrammet. Eftersom flertalet åtgärder inte berör idrottsförvaltningens verksamhetsområde kommer synpunkterna att fokusera på de punkter som påverkar förvaltningens arbete.

I kapitel 4.10 *Undervattensbuller* diskuteras främst ljudföroreningar i större skala med fokus på marina däggdjur. Idrottsförvaltningen skulle gärna se att det under *Behov av nya åtgärder* även diskuteras hur fritidsbåtstrafiken påverkar fisksamhällen, främst i fredningsområden, där reproduktionen tros påverkas negativt. När det gäller flera av dessa områden bör det diskuteras huruvida ett propellerförbud ska införas under fredningstiden för att helt eliminera impulsbullret samt den mekaniska skadan/störningen som vågor skapar.

Under kapitel 4.9 *Marint skräp* lyfts påverkan från fritidsfisket som en betydande faktor. Eftersom fritidsfisket främst sker kustnära, på andra platser än det storskaliga yrkesfisket, anser idrottsförvaltningen att det bör riktas åtgärder mot specifikt denna nedskräpning. Här finns det stora möjligheter att nyttja de aktörer som idag utför tillsyn för fiske, fågel- och salskyddsområden samt naturreservat (Kustbevakningen, Stockholms stad, Sjöpolisen med flera). De täcker stora områden under sina ordinarie uppdrag och om insamling av förlorade fiskeredskap som ryssjor och nät kan ingå i tillsynsarbetet och rätt kunskap/teknik görs tillgänglig finns det en stor outnyttjad resurs att använda för detta ändamål.

I kapitel 4.8 *Koncentration och effekter av farliga ämnen* är en av åtgärderna kopplad till minskningen av biocider på fritidsbåtar (ÅPH 54). Här skulle förvaltningen vilja se en möjlighet till miljöbonus för främst småbåtshamnar och varv där det tas proaktiva (utöver kravställda åtgärder) steg för att undvika användandet av bottenfärger. Detta kan röra sig om anpassning av båtplatser med beväxningsskyddsdukar, båthissar eller andra tekniska lösningar. Genom att samtidigt öka kraven på berörda verksamheter och gynna de som tar sitt ansvar anser idrottsförvaltningen att det ger större incitament till en nödvändig förändring.

Idrottsförvaltningen ser positivt på den nya områdesspecifika begränsningen av predatorer (ÅPH 60) och ser fram emot att se resultaten av åtgärden. Idrottsförvaltningen ser gärna att det parallellt med denna pilotstudie tas fram förslag på hur en effektiv skrämning/avstängning för främst gråsäl och skarv skulle kunna se ut i de fredade lekrområden där denna predator utgör ett särskilt stort hot mot hotade fiskbestånd. Inom arbetet med nya fredningsområden (ÅPH 7) bör det även finnas en utredning om en förlängning för vårfredningen (idag 1/4-15/6) till att börja gälla tidigare på året, förslagsvis den första mars. Syftet med detta är främst att klimatförändringarna medför mildare vintrar vilket troligtvis kommer, eller redan har, tidigare lagt leken hos många arter när lekrområdena hålls isfria och vattnet når lämplig temperatur allt tidigare på året. Till detta bör även beaktas det faktum att flera arter etablerar revir i lekrområdena en tid innan leken och att en störning i form av fiske och buller vid denna tidpunkt kan ha en negativ effekt på reproduktionen.

Bilagor

1 - Marin strategi för Nordsjön och Östersjön_rapport

2 - Miljökonsekvensbeskrivning
av uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön